

Echipele multidisciplinare pentru prevenirea și combaterrea violenței asupra copilului

Izabella POPA, formator

Hotărârea de Guvern nr.49/2011

1. Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și violență în familie
2. Metodologia de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state

Metodologia-cadru

- ✓ **Concept integrat de violență asupra copilului**
 - Convenția ONU cu privire la drepturile copilului
 - Studiul ONU privind violența asupra copilului, Pinhero 2006
- ✓ **Echipe multidisciplinare și interinstituționale:**
 - echipa multidisciplinară
 - echipa intersectorială locală (EIL)
 - structura comunitară consultativă
 - management de caz
 - prevenire și intervenție

Violența asupra copilului

= concept complex și integrator pentru diversele forme de **abuz fizic, verbal, emoțional, sexual, neglijare, exploatare economică/ exploatare prin muncă, exploatare sexuală, răpire și/sau dispariție, migrație** în situații de risc, **trafic, violență prin internet** etc., raportându-se la toate mediile cu care copilul se află în relație: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/ detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc.

- violență asupra propriei persoane
- violență interpersonală
- violență colectivă

Algoritm intervenție

Copilul/ Orice persoană/ Orice profesionist

SEMNALARE

OBLIGATORIE

SPAS

Poliție

Parchet

Referire

DGASPC

Managerul de caz și echipa multidisciplinară

SPAS

Poliție

Evaluare &

Elaborare & monitorizare

Plan de reabilitare și/sau reintegrare socială

Managementul de caz

1. **Identificarea, semnalarea, evaluarea inițială și preluarea cazurilor**
2. **Evaluarea detaliată a situației copiilor, a familiei acestora și a presupusului făptuitor/ agresor**
3. **Planificarea serviciilor specializate și de sprijin, precum și a altor intervenții necesare pentru reabilitarea copiilor victime ale violenței, inclusiv servicii sau intervenții adresate familiei și presupusului făptuitor/ agresor**
4. **Furnizarea serviciilor și a intervențiilor**
5. **Monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, a deciziilor și a intervențiilor specializate**
6. **Etapa de încheiere a procesului de furnizare a serviciilor și intervențiilor specializate, cu monitorizarea postservicii și închiderea cazului**

Semnalarea

! Legea nr.272/2004 - semnalare obligatorie la DGASPC

! HG 49 - referire cazuri la DGASPC când semnalarea este făcută inițial altor autorități abilitate

Linii de asistență

116.111 - nr unic european asistență pt copii

116.000 - nr unic european pt copiii dispăruți

Telefonul copilului DGASPC ! Situațiile de urgență

Situațiile de urgență

- 1. Viața copilului este în pericol**
- 2. Copilul este grav rănit**
- 3. Copilul a suferit un abuz sexual**
- 4. Copilul sub vârsta de 8 ani este lăsat singur în casă**
- 5. Copilul solicită de urgență ajutorul**
- 6. Copilul refuză să meargă acasă**
- 7. Copilul este grav neglijat**
- 8. Copilul este implicat în munci intolerabile**

Semne evocatoare

- Tulburări de comportament (apatie, iritabilitate, impulsivitate, agresivitate, minciună, fuga de acasă, furtul, consumul de alcool de droguri etc.)
- Tulburări de somn (insomnii, somnolență, somn agitat, coșmaruri etc.)
- Tulburări de alimentație (anorexie, bulimie)
- Autostigmatizare, autoculpabilizare
- Ticuri (clipit, rosul unghiilor etc.)
- Enurezis, encoprezis;
- Neglijență în îndeplinirea sarcinilor și incapacitate de a respecta un program impus
- Dificultăți în relaționare și comunicare
- Scăderea randamentului școlar, absenteism și abandon școlar
- Stare depresivă, uneori cu tentative de suicid
- Persistența unor senzații olfactive sau cutanate obsedante
- Modificarea rapidă a dispoziției afective

Semne evocatoare

a) Semne evocatoare specifice abuzului fizic:

- Semne fizice (vânătași, leziuni, arsuri, hemoragii, fracturi etc.)

b) Semne evocatoare specifice abuzului sexual:

- Semne și simptome ale bolilor cu transmitere sexuală
- Comportament sexual inadecvat vârstei etc.
- Leziuni traumatiche ale organelor genitale
- Prezența unei sarcini la o adolescentă (care nu declară tatăl)
- Teama incontrolabilă de bărbați (în cazul fetelor)

c) Semne evocatoare specifice neglijării grave:

- Starea pielii (murdărie, excoriații, dermite)
- Stări de denutriție, de insuficiență ponderală, carențe alimentare
- Hipotrofie staturo-ponderală nonorganică
- Lipsa dezvoltării limbajului, abilităților specifice

1. ECHIPA MULTIDISCIPLINARĂ

1. **Asistentul social/ Managerul de caz**
2. **Psihologul**
3. **Medicul**
4. **Polițistul**
5. **Juristul**
6. **Consilierul școlar** - în cazurile de exploatare sexuală, exploatare prin muncă, trafic, repatrieri

Combaterea revictimizării

- ✓ Spații special amenajate pt interviu/ audierea copilului - unde copilul să se simtă în siguranță

HG 49 menționează Standardele centrului de consiliere pt copilul abuzat, neglijat, exploatat (Ordinul ANPCA 177/2003)

- oglindă unidirecțională
- sistem de înregistrare audio-video

- ✓ Interviue/ Audiere în prezența psihologului

Legea 272 & Hg 49

Combaterea revictimizării

✓ Număr limitat de audieri

HG 49 - Intervievarea repetată trebuie evitată!

✓ Profesioniști pregătiți pt audiere

HG 49 + Utilizarea protocoalelor de interviu

✓ Audierea în instanță

Legea 272 - în sala de consiliu

Codul de procedură penală - folosirea tehnologiilor de comunicație

Combaterea revictimizării

✓ Alternative la interviu/ audiere -
pt copiii mici și copiii cu dizabilități
mentale

HG 49

- desen
- păpuși anatomice
- jocul liber

Planul de reabilitare si/sau reintegrare socială

Servicii pentru:

- copil și familie
- alte persoane importante pt copil
- presupus făptuitor/ agresor

2. ECHIPA INTERSECTORIALĂ LOCALĂ

Hotărâre a CJ/ CL de sector

- 1. DGASPC**
- 2. IJP/ DGPMB**
- 3. IJJ/ DGJMB**
- 4. DSP**
- 5. ISJ/ ISMB**
- 6. ITM**
- 7. ONG**

Atribuții EIL

- a) Acordă expertiză pe caz, la solicitarea managerului de caz
- b) Facilitează cooperarea interinstituțională pe caz
- c) Întocmește analiza anuală a datelor statistice
- d) Formulează recomandări privind îmbunătățirea activității din domeniu - pe care le înaintează factorilor de decizie
- e) Identifică bune practici
- f) Participă la activități de prevenire în școli și în comunitate
- g) Informează colegii cu privire la legislația din domeniu
- h) Participă la programe de formare a profesioniștilor
- i) Întocmește rapoarte bianuale și anual (la ANPDCA)

Obiect de activitate al EIL - 2015

35 EIL extinse pentru prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență asupra copilului și a violenței în familie: Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița Năsăud, Botoșani, Brăila, Cluj, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Dolj, Galați, Gorj, Hunedoara, *Ialomița*, *Ilfov*, Iași, *Maramureș*, Mehedinți, Neamț, Olt, Prahova, Sălaj, Satu Mare, Sibiu, Teleorman, Timiș, Vaslui, Vrancea, București sector 1, 3, 4, 5 și 6 - față de 29 în 2014

10 EIL pentru prevenirea și combaterea exploataării copiilor prin muncă:

5 separate (de alte EIL) Arad, Buzău, Harghita, Mureș și Vaslui

5 exclusive Alba, Brașov, Giurgiu, Suceava și București sector 2

Obiect de activitate al EIL

5 EIL pentru prevenirea și combaterea violenței în familie:

4 separate Arad, Buzău, Harghita și Mureș

1 exclusivă Caraș Severin

2 EIL exclusive pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copilului: Călărași și Vâlcea

1 EIL în curs de constituire: Tulcea

Activități de prevenire ale EIL

Acțiuni de celebrare a unor zile naționale și internaționale cu incidență și/sau mesaje în domeniu

21 martie - Ziua internațională a copiilor străzii

25 mai – Ziua internațională a copiilor dispăruți

4 iunie - Ziua internațională a Copiilor victime ale agresiunii

5 iunie - Ziua internațională împotriva violenței asupra copiilor

12 iunie - Ziua mondială împotriva exploatării prin muncă

26 iunie - Ziua internațională de luptă împotriva traficului și consumului ilicit de droguri

23 septembrie - Ziua internațională împotriva exploatării sexuale și a traficului femeilor și copiilor

18 octombrie - Ziua mondială împotriva traficului de persoane

1-19 noiembrie - Campania zilelor de activism pentru prevenirea abuzurilor și violenței asupra copiilor și tinerilor

19 noiembrie - Ziua mondială pentru prevenirea abuzului asupra copiilor

20 noiembrie - Ziua internațională a drepturilor copilului

25 noiembrie - Ziua internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeii

Acțiuni de informare în unitățile de învățământ

Alte acțiuni de informare

Cursuri de formare susținute de EIL

Alte acțiuni

3. STRUCTURILE COMUNITARE CONSULTATIVE

Conform **art.114** din Legea 272/2004, autoritățile administrației publice locale au **obligația** de a implica colectivitatea locală în procesul de identificare a nevoilor comunității și de soluționare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii

În acest scop pot fi create structuri comunitare consultative cuprinzând, dar fără a se limita la, oameni de afaceri locali, preoți, cadre didactice, medici, consilieri locali, polițiști.

Rolul acestor structuri este atât de soluționare a unor cazuri concrete, cât și de a răspunde nevoilor globale ale respectivei colectivități.

Rolul SCC în prevenirea și combaterea violenței asupra copilului - HG 49

Identificarea situațiilor de violență asupra copilului

Semnalarea obligatorie a situațiilor de violență asupra copilului la DGASPC

Identificarea și propunerea de soluții concrete pentru copiii aflați la risc de violență

Facilitarea accesului familiilor vulnerabile la serviciile de sprijin existente

Acțiuni de prevenire în comunitate